

Злајша Коџић

РАЗГАЛИ-ТОЧАК

СИНГИ-ВИДИК

Линија видика: кружни праг.
Час је обруб гнезда земнога,
час – обод свилене куполе.
Младо око заварава. Пред сновидом,
тек мало усне размакне: сфинга.
Под големим њеним златним непцем
у меком будиш се, изнутра читаш упит њен
као свој. Зачикава, мами ван. А плавет
над главом, све више на мило око личи.
Линија видика. Као беба дубак,
играчица котур, као војник шлем,
сужањ негве, тако је носиш. О да би –
као ореол!? Она ти и дом, покретни,
пужевка ваздушна, она храм, она кружно,
Singi утврђење, и твоме роду град огрејани,
од пепела бељи. Уста ти пуни списима
винчанским. Вировима те лепим плавим,
у валцеру с прецима рибооким,
у сунчане воде мора црних одводи.

Пливај, певај. Укруг, босоног,
пучинама ходочасти. Голорук,
откопчавај хоризонте времена.
До последњег.

СИНГИ-СТОЛПНИК

На длану, да ли голуб,
да л и зрнце калцедона,
тек, победник си времена,
стожер кругова у кругу.
То што у луковима, дугиним,
врти се око тебе, то што у оку
ваљаш, на језику, у души млечној,
није само времепростор.
Столпник си и стуб. Од крви и меса.
Од пепела који памти, а не куне.
Од опрљених увојака невестинских
и перчина коњаничких, одсецаних
пред бој да главе на раменима
остану, у реке бацаних да вода
са дна их као суво злато износи.
Стуб и столпник. Од хлеба и соли.
Од огња и верига о небо окачених,
да најезде кидају их скупа с мирисима
из котлића аласких. Од вихорова
висинских и вртлога доњих. Од жила
наших, и жилица. Ако ико – ти, усправан,
под небом клечиш да мучена Земља
и нас, и све дивоте своје и себе саму
не збаци са седла.

РАЗГАЛИ-ТОЧАК

Сунце – зашто заноћи на Калемегдану,
ако не душу рањену да разгали.
Толике пеге, мрље, магме. Ко други
голубу, јуродивом, победнику и побеђеном
у ведро да долије. Ко за округлом трпезом
путнике да поднапије светске. А већ водич,
опијен се и родио, с крвавим верглом у грлу:
Де, о чему клокоће Сава, пропитује
уместо сфинги разлењених у кавезу.
Дунав, шта заузврат заглоготаће.
Де, ко си да си, хватај се у оро сербско,
у подножју вихорова, бургијалих овде
многажди. Ситно заиграј на копљима
ломљеним ту да довека штрче из траве,
недужне. У трубе духни, из пушкарница,
удри у бубњеве од јуначке коже галоња
младих. Тужи-кружи око кула зацељених.
Де, у напор завршни: сви у луна парк,
људи и звери – сви у големи, гле-гле,
разгали-точак, вилински, вавилонски ли.
Док обрће га сунце лично, док још
међу жбице зраке умеће, развезујте
вековне вртоглавице своје: из колотова
летећих све што души натежало је –
испљусните, на сав глас.

ГАЛ-ГЛАСОВИ

Гле, гле. Ковитлац ништа не испљусне.
Сваки глас у пређу уврти ваздушну,
у клупко намота, размотавај у бескрај.
Гле, гле! Кали, кали! – точак времена
у залету клопара. Кале! – буне се
бивши станари кула. – Кале. Али и кали –

кретање! – из топа брани водич,
звани санскрит: крећемо,
с нама и кала – време, и кала – црно:
но нека, калимо тело и душу!
– Кали? – али ми смо Гали,
неспа, хвала вам на хвали, вечној.
– Гали је и мој родни град . Абхазија.
Да ли гали-утврђење, да ли поток, речица,
обала, али тврдим – из тврђаве јесмо!
– Гал ти је језеро, братко, код нас Бугара.
– И ми, Бурјати, велимо Бајгал, то га други
у Бајкал претачу. – Не вртимо ли се,
Галаћани моји, око истог: Галич, Галиција:
и Келту, и Словену то је – со. Со
земље. Португалац забезекнут,
Халдејац надвикује све:
– Ништа ме зачудити не може –
свикао сам на дармар вавилонски.
Сви се у гала огледалу горњем огледнемо,
ево и ту на гал-кал-ушћу, али доле
чека нас неки бунар.

ПОГЛЕД У ОЧИ

– Сваки бунар плитак је! Тек зена зени
дубине открије. Из прве руке преносим,
од оних који имаху очи посвуда.
И иђаху куда дух иђаше.
И у смеру сунчевих зрака.

– Једном заустио, загустио пророк
на језику своме – никад престао.
Те и ми: око у оку, није ли то тај
точак у точку, ковитлац,
то откривење: галгал.
– Гал-гал? Ајде-ајде?! –

да ли са Галипоља поклич,
да ли из нехата шали се Туре младо.
Ведро прихвата Гал: – Мене прозивате?!
Онда ћу и ја свога петла: гало-гало!
– То! Петао, он време зна: кала жна!
Астролог! Душа појна, памучна, пра-мучна! –
он буди песмом: бољи водич но ја.
– Гал-Гал? Да ли то презиме моје удвајате,
да се брже грана лоза мађарска?
– Или то ја сам себе прозивам? –
јер ми у Ингушетији, земљи кула,
себе тако и зовемо: галгај.
– Галактичка реч. Млечна!
Опрости, погледај чеда своја, мила
Галактотрофусо! – уздише грчки калуђер,
частан старац. – Код нас, уме да се
закотрља, и да сви у њој будемо, и ти и ја:
калокагатија – лепо и добро. За то сам
савршенство. За поглед у очи.

ПУН КРУГ

– Точак, Ферисов, са скице на салвети,
куд се све није откотрљао.
Народе забавља, а сам тугује:
Зашто дело прегази творца свога.
Младост би да се врти око лепоте света.
А свет завртео се око парице.
Тобож у величини ока градског
надмећу се широм земнога шара.
Киклопи који један другог не виде.
Бар да виде небо. – Не помаже ту
никаква вртешка панорамска.
А око, ако и гледа, да ли и шта ли види.
Тек оком које љуби окрилиш
око ближњег, тек топли узвратни поглед
и теби путеве отвара на све стране.

Тек тај пуни круг, у духу,
коловрат је небосежни, тек под њим
благо шкрипну прагови *завада злайних*.
Крхки жлебови ноћи и дана, тела и
душе: у том бубњу ако срцем не прогледаш,
на коленима враћај се гутљају са извора
целебног, у шапат воде:
Види чуда!

ЧУДО

Сунцу – ко да преброји зраке.
Од почела, чим роди се дан, створ,
чим топлина прса препуни –
изникне још једно крило сунчево,
новорођени простре се сноп.
А наше време зраке крњи.
Хоћеш-нећеш, све црњи дани
остају слепи за млечни камен
у недрима својим,
једино и све ређе храни их
све тањи површински коп.
Али не реци тама.
Сиђи на реку. У току је
сабор светаца на води.
На ушћу мирном један уз другог
стоје, лебде један над другим,
поју, од себе самих
зидају светли храм.
Пренежно милује их сунце.
И не види их нико до једно срце:
ено, наред ушћа служи
рекло би се сам,
рекло би се овдашњи поп.
Вода прислужује, колико може:
кло-кло: ко-ло-ко-ла:
хвала ти и слава, Боже.

ГАЛА УШЋЕ

Светлости благе свечани залазак
над благословеним сливањем
миленијумских вода.
Или је сан, или смиловало нам се
небо. Необухват наоколо:
недогледи, недодири.
Лебдимо, заборавили и где смо
и ко смо. Ако доиста
сви да полегнемо, онда овде.
Где онемеле воде, освештане
купањем умирућег сунца,
окрену ток увис. Где узвине се
бронзани голуб столпников. Где
из пробуђеног ока сунчевог лине
нови упит: Ко сам, ко си?
Спавач подземни и скитница небеска,
пешак поморски и галактички залутник?
Нек и не тимаримо пегазе, али пуле,
у прсима, бело – да. Тихим гласом.
Немушти певач. Певац,
са рушнога крова, Вавил-куле.
Галус, од крви и перја.
Глинени, лимени псеудоним:
Гал.